

ПРОФІЛАКТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА СЕРЕДНЬОЇ ЛАНКИ

Н. О. Пономаренко

Полтавський базовий медичний коледж

У статті розглянуто проблеми збереження здоров'я та попередження захворюваності серед населення, роль підготовки медичних сестер у санітарно-гігієнічному вихованні та проведенні профілактичної роботи з метою формування потреби майбутнього медичного працівника до проведення профілактичних заходів та формування здорового способу життя.

PREVENTIVE MEASURES AS A PART OF PROFESSIONAL OCCUPATION OF MIDDLE RANKING MEDICAL WORKER

N. O. Ponomarenko

Poltava Medical College

The article deals with the problems of preservation of health and disease prevention inside the population, the role of training for nurses in sanitary and hygienic education and carrying out a preventive work to shape the future needs of medical worker in implementation of preventive measures and formation of healthy lifestyle.

Вступ. Збереження здоров'я людини та попередження хвороб – одна з найважливіших проблем сучасності. Особливої актуальності вона набула в Україні на початку XXI ст., оскільки протягом останніх років склалася несприятлива епідеміологічна ситуація, зумовлена значним поширенням хвороб [1].

У сучасних умовах перед системою охорони здоров'я постають нові завдання, одним з яких є зміцнення профілактичних служб. Загальновідомо, що профілактика неінфекційних захворювань у 2,7 раза менш затратна, ніж лікування хворих. При цьому здоровий спосіб життя у 5 разів ефективніший, ніж лікувально-діагностична діяльність галузі охорони здоров'я, пов'язана зі збереженням та зміцненням здоров'я населення [4].

Незважаючи на це, система охорони здоров'я в Україні в основному спрямована на лікування пацієнтів, а не на профілактику захворювань та їх раннє виявлення, що призводить до хронізації патології, зростання первинної інвалідизації та смертності, яким можна запобігти. Значні проблеми виникають не лише через недостатній рівень впровадження високим медичних технологій, а й через недостатній рівень підготовки медичних працівників до проведення профілактичної роботи у своїй професійній діяльності.

Метою дослідження є висвітлення проблеми санітарно-гігієнічного виховання та проведення профілактичної роботи.

Основна частина. Формування світогляду пересічного українця щодо необхідності дотримання санітарно-гігієнічних вимог особистої гігієни, гігієни харчування, праці, побуту з метою профілактики захворювань та збереження здоров'я необхідно розпочинати з раннього дитинства. Перші уроки санітарно-гігієнічного виховання діти отримують у сім'ї, адже батьки демонструють необхідність дотримання правил особистої гігієни перед споживанням їжі, після відвідування туалету, рухливих прогулянок на свіжому повітрі, контакту з тваринами тощо [2]. Тому велика увага повинна приділятися державним програмам санітарно-гігієнічного виховання серед майбутніх батьків, адже рівень їхньої обізнаності у цьому питанні дуже відрізняється.

Метою загальнодержавної програми «Здоров'я – 2020: український вимір» є збереження та зміцнення здоров'я, профілактика захворювань, зниження захворюваності, інвалідності та смертності населення, підвищення якості та ефективності надання медичної допомоги, створення сприятливого для здоров'я середовища, формування відповідального ставлення громадян до свого здоров'я та мотивації населення до здорового способу життя.

Досягнення високого рівня здоров'я, підвищення якості життя значною мірою залежить від самої людини, проте не слід недооцінювати і роль її оточення у формуванні позитивного ставлення до здоров'я. Крім членів сім'ї, до найближчого оточення людини повинні входити і медичні працівники, зокрема середній медичний персонал, який своїми діями може впливати на рівень здоров'я, сприяти підвищенню якості життя конкретної людини, що є кінцевою метою будь-якого медичного втручання.

Таким чином, значну роль у підтримці здоров'я людей, формуванні принципів здорового способу життя, мотивації до збереження здоров'я можуть і повинні відігравати медичні працівники, зокрема медичні сестри, які працюють в амбулаторно-поліклінічній мережі, а також медичні сестри загальної практики та сімейні медичні сестри, однією з основних функцій яких є проведення профілактичних заходів. Відомий факт, що до 80 % людей, які звернулися за медичною допомогою, починають і закінчують своє лікування в амбулаторно-поліклінічних умовах. Саме тому на доклінічному етапі можливе і доцільне формування навичок збереження та зміцнення здоров'я. Адже відомо, що люди, які уважно стежать за своїм здоров'ям і ведуть здоровий спосіб життя, живуть довше майже на 18 років, ніж ті, хто не відмовився від шкідливих звичок [3].

Все це може стати причиною розмови медичної сестри зі своїми пацієнтами, у ході якої вона повинна не тільки проінформувати пацієнта про фактори ризику тих чи інших захворювань, перерахувати конкретні умови життя, які сприяють збереженню здоров'я, але

і намагатися переконати уникати впливу несприятливих факторів, і дотримуватися умов, що підтримують високий рівень здоров'я. При цьому медичній сестрі необхідно враховувати вікові особливості пацієнта, його соціальний і психологічний статус, рівень інтелектуальної та фізичної активності, ступінь поінформованості про своє здоров'я і безліч інших факторів, які формують той чи інший спосіб життя.

Висновки. Профілактична робота середнього медичного працівника щодо збереження і зміцнення здоров'я населення повинна бути різноманітною, самостійною і полягати не тільки в допомозі лікарю, але і охоплювати освітню, консультативну діяльність. Складно переоцінити роль медичної сестри у формуванні здорового способу життя, проведенні навчання щодо збереження і зміцнення здоров'я як хворих, так і здорових людей. Активна діяльність у цьому напрямку буде сприяти підвищенню престижу професії медичної сестри, рівню її самоповаги і поваги з боку колег та пацієнтів.

Значимість формування у студентів медичного коледжу насамперед відповідального ставлення до свого здоров'я зумовлена важливістю санітарно-гігієнічного виховання, з метою формування у них потреби проводити якісну профілактичну роботу, оскільки виникнення стану «нездоров'я» в зрілому віці є, як правило, результатом невирішених проблем розвитку на даному етапі. Таким чином, ми готуємо майбутнього медичного працівника з абсолютно новим і принциповим ставленням до своєї професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бартків О. С. Відповідальне ставлення до здоров'я учнівської молоді: теоретичні аспекти / О. С. Бартків, О. В. Бартків // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки. – Вип. 13. – 2010. – С. 49–52.
2. Вайнер Э. Н. Валеология: учеб. для вузов [Электронный ресурс] / Э. Н. Вайнер. – Режим доступа : <http://medbookaide.ru/books/fold9001/book2008/content.php>
3. Державний комітет статистики України, Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайта : <http://www.medstat.com.ua/public.html>
4. Загальнодержавна програма «Здоров'я – 2020: український вимір» Загальна частина.
5. Медведовська Н. В. Стан здоров'я дорослого населення України, діяльність та ресурсне забезпечення закладів охорони здоров'я в регіональному аспекті / Н. В. Медведовська, Д. Д. Дячук // Україна. Здоров'я нації. – 2012. – № 1 (21). – С. 30–38.
6. Знаменська М. А. Щодо відповідального ставлення дорослого населення з хронічними неінфекційними хворобами до власного здоров'я та способу життя / М. А. Знаменська // Україна. Здоров'я нації. – 2015. – № 2 (34). – С. 81–84.

Отримано 05.10.16